

Revitalizace části Květné zahrady v Kroměříži

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

Urbanismus

Kroměříž přezdívána Hanácké Athény, je okresní město ve Zlínském kraji. Leží na řece Moravě a má necelých 30 000 obyvatel. Katastrální výměra činí 50,98 km². V roce 1997 byla vyhlášena nejkrásnějším historickým městem České republiky.

Dopravní napojení

Zatímco železniční spojení je reprezentováno tratí navazující v nedalekých městech Hulíně a Kojetíně na hlavní tepny, silniční komunikace jsou relativně na úrovni potřeb s tím, že zejména projekt navázání na dálniční síť pomůže v budoucnu řešit problém překrvení silniční sítě. Ve spojení s místy a městy okresu, regionu a země sehrává hlavní roli automobilová a autobusová doprava.

Z dopravního hlediska je tedy Kroměříž obsloužena dobře a s napojením na dálniční síť se dá předpokládat zvýšený zájem zahraničních turistů o tuto již oblíbenou lokalitu.

Umístění a členění Květné zahrady

Vznikla jako součást stavitelské aktivity biskupa Karla II. Lichtensteina-Kastelkorna v druhé polovině 17.století na neplodné a bažinaté půdě za hradbami tehdejšího města. Realizace projektu tzv. "Libosadu" je dílem autorů architektury zámku Fil.Luccheseho a G.P.Tencally. Libosad dostal v 19. století kratší přístup od města, které se po zrušení hradeb rozrostlo jednotlivými budovami až k Libosadu. Dnes se z historického centra Kroměříže dostaneme k zahradám během cca.12 minut pěší chůze.

Obvod zahrady měří zhruba 1,5 km, z toho 1,1 km tvoří uliční frontu. V současné době je ze tří možných vstupů využíván pouze jeden. Současný hlavní vstup do zahrad je situován na severovýchodní straně a vede skrz čestný dvůr, je otevřený do Libosadu k centrální rotundě. Vchod byl akcentován vstupním portálem. Čestný dvůr je vymezen budovou tropického a studeného skleníku a obytnou správní budovou.

Květná zahrada je osovou pozdně renesanční vlastně manýristickou zahradou, založenou v roce 1665 na půdoryse protáhlého obdélníku rozměrech 300 m x 485 m. Původní hlavní vchod přechází do neobvykle dlouhé, monumentální galerie, tzv. kolonáda. Jejích 244 m délky z ní činí neobyčejně dominantní architektonický prvek. Půdorys Libosadu byl protkán složitým vodovodním systémem, který napájel rybníčky, kašny, jezírko u voliéry, vodotrysky a složitou mašinerií tzv.vodních žertů v interiéru ústřední rotundy. Osa Libosadu prochází od hlavního vchodu přes rotundu ke kuželně, opatřené rovněž vodními šprýmy. Po bocích hlavní osy byly labyrinty a pravouhlé rybníčky. Dále vede hlavní osa mezi dvěma pahorky, tzv. Jahodovými kopečky, které se staly v té době oblíbeným prvkem kompozice.

Návrh

Z hlediska uspořádání návrh plně respektuje původní osy a členění zahrady. Hlavním účelem práce bylo zvelebit severovýchodní předpolí Květné zahrady, zatraktivnit vstupní prostory a logicky rozčlenit nové funkce v rámci řešeného území. Proto jsem vycházel z původní geometrie území a snažil jsem se navázat na její řád. V předpolí tak vzniká nová severojižní osa, na níž jsou situované jak původní zrekonstruované objekty, tak objekty nově navržené (hotel – prodloužení původní arkády, hotelová kavárna restaurace, vyhlídková lanovka v těsném napojení na budovu s přednáškovými sály, zrekonstruované skleníky pro teplomilné a chladnomilné rostliny, relaxační terasa, nový skleník a plocha pro předvádění

zahradní techniky, vodní plocha s fontánou, dětské hřiště, zrekonstruovaný ptačí pavilon s vodními nádržemi – viz. původní koncept). Dále jsem zvolil bod ležící na hranici předpolí a ose směřující k centrální rotundě. K tomuto bodu pak směřuji zahradní vstup do hotelové restaurace a objekt s přednáškovými sály. K tomu také náleží konstrukce zdviže, díky které je možné shlédnout zahradu z ptačí perspektivy a tak si vychutnat požitek z jejího pozdně renesančního uspořádání. Dále bylo mým záměrem znovu oživit funkci kolonády, která vždy umožňovala prohlídku zahrady z pochozí střechy. Vstup na ní však nebyl adekvátní, a proto jsem navrhl propojení mezi střechou kolonády a hotelovou restaurací. Vzniká tak plnohodnotný nástup. V návrhu počítám s obnovou zeleně na celém území předpolí. V původním duchu by měli být doplněny živé ploty v severní části zahrady a vhodné stromy v části jižní. V návrhu je vymezen rastr osazení stromů.

Architektonické řešení a tvarosloví

Původní objekty

Architektura stávajících budov je z doby pozdně renesanční a je tedy založena na jasných elementárních geometrických tvarech. Dominantními prvky jsou: kupole – centrální rotunda, sloupořadí – kolonády kolem severní části zahrady, obdélníková okna s obloukovým zakončením,... V zahradách byly altány, kuželna, vodní nádrže, vodní šprýmy, balustrády...

Návrh

Hmotový koncept navrhovaných objektů vychází bezprostředně z původních budov v zahradě. Přejímá základní tvarosloví a transformuje ho v moderním pojetí. Dochází k jemným deformacím základních tvarů.

Návrh kavárny a restaurace v podstatě vychází z architektury centrální rotundy. Vnímáme-li jako dominantní kupoli nad rotundou, kavárna ji pak přejímá v podobě zploštělé koule – elipsoidu. S odkazem na kupoli rotundy jsem rovněž navrhl nové altány na jahodových kopečkách, které kdysi byly také součástí celkového řešení zahrady. Nově navržený skleník má tvar kapsle, který přejal z budovy ptačího pavilonu. Opět zde však dochází k jemné deformaci.

V obdobném půdorysném pojetí je navržena i výstavní plocha pro zahradní techniku. Prodloužením kolonády na severním konci zahrady vzniká hotel. Přejímá původní členění kolonády a tak ji nenásilným způsobem doplňuje. Nově vzniklá vodní plocha mezi skleníkem a dětským hřištěm je reakcí na původní nádrže kolem ptačího pavilonu. Dětské hřiště je půdorysně uspořádáno do tvaru elipsy, která svým centrem leží na severojižní ose. Tvoří ji organická žebra, která vynášejí lanové průlezky.

Návrh nemá být kopií pozdně renesančního řešení, pouze jeho doplněním. Snaží se citlivě zakomponovat moderní design lehce organické architektury, která vychází z přírodního tvarosloví. Používá moderní materiály v závislosti na jejich funkci. Inspiruje se v živočišných a rostlinných strukturách (kostra hmyzu, křídla, listy,...). Zvláště dobře patrný je tento systém práce u nového skleníku, kde lze snadno pozorovat konstrukci obvodového pláště a hlavní nosnou konstrukci, tvořenou příčnými rámy a ztužujícími příhradovými nosníky. Konstrukce je vetknuta do základů šroubovaným spojem. K tuhosti objektu přispívá jeho celkové tvarové řešení.

Dispozice

Rekonstrukce

V rámci řešení rekonstruovaných budov jsem musel přistoupit k několika změnám dispozic tak, aby vyhovovaly současným nárokům na jejich provoz. V první fázi jsem se soustředil na odstranění nánosů na původní čistou architekturu. Bylo nutné vybourat některé příčky a tak získat otevřenější prostory. Ve vstupní části jsem se rozhodl vybudovat větší zázemí a otevřít prostor pro návštěvníky. Zvětšil jsem prostor

před pokladnami, vytvořil nové místo s možností odkládání věcí. Navrhl jsem zde nové atraktivní funkce jako je prodejna suvenýrů, knih a odborná knihovna. V dalších patrech vznikly prostory pro umělecké expozice a zasedací místnost. V návrhu automaticky počítám s rekonstrukcí sociálních zařízení. V rámci řešení tropického skleníku jsem přistoupil k odstranění příčky oddělující v současné době nevyhovující technické zázemí. V rámci svého návrhu prosazuji názor, že technologie, která hlukově neznečišťuje své okolí, má být součástí návštěvního prostoru a design těchto zařízení by měl být volen adekvátně tak, aby byl pohledově zajímavý. V řešení studeného skleníku nedošlo k žádným zásadním změnám. Pouze stávající strop byl doplněn novými ocelovými žebry, která budou umožňovat zavěšení expozičních předmětů a zároveň budou vynášet osvětlovací zařízení. Členění stropu vychází z plánu původních štukových pohledových žeber, která byla postupem času odstraněna. Na podlaze je navržen rastr cihelných pásů, který vychází z celkového řešení skleníku.

Nové objekty

Dispozice v nově navržených objektech respektují hmotu, tvar a konstrukci budov. Obecně platí, že v zázemí nových budov je prostor členitý, zatím co veřejné prostory mají volnou dispozici s variabilním uspořádáním.

HOTEL, KAVÁRNA, RESTAURACE

Tyto funkce jsou situovány v severní části zahrady do nového objektu tvaru elipsoidu a do budovy prodlužující kolonádu. Dispozice hotelu se nachází v budově napojené na kolonádu. Je dvoupodlažní a jsou v něm řešeny standardní pohostinské pokoje s vlastním sociálním zařízením. V 1. NP. Je polovina patra věnována recepci, foyéru a hotelovému zázemí (sklady, čistírny, zázemí zaměstnanců).

Hotel je s kavárnou a restaurací spojen krčkem, v němž se nachází relaxační prostor s posezením a možností východu do zahrad. Kavárna se nachází v 1.NP elipsoidního objektu, restaurace tamtéž v 2.NP. Zázemí je navrženo s ohledem na požadovaný prostor pro jednotlivé funkce (velká kuchyně, místnosti pro VZT, sociální zařízení).

BUDOVA S PŘEDNÁŠKOVÝMI SÁLY

Leží na ose směřující k centrální rotundě. Je jednopodlažní. Nachází se zde vstupní hala, 2 přednáškové sály (kapacita 50 os./1 sál), technické zázemí, informační koutek, šatna, sociální zařízení. Ze vstupní haly je umožněn nástup do vyhlídkové zdviže, která umožní výhled na celou zahradu pro 10 os. najednou.

NOVÝ SKLENÍK

Je navržen do jižní části předpolí jako dvoupodlažní budova. Hmotově se skládá z kvádrotvé části, kde je situováno veškeré zázemí (obslužná komunikace, chladicí box, sklady, dílny, šatny zaměstnanců, kanceláře a nákladní výtah). Část tvaru kapsle je celo prosklená a je určena k pěstování rostlin. Má taktéž dvě podlaží, přičemž 2.NP má charakter ochozu nad 1.NP a je pod ním umožněno pěstovat rostliny, které nesnáší příliš mnoho přímého světla. Celková pěstební plocha skleníku je 843m².

Závěr

Ve svém návrhu se snažím řešit problematiku předpolí zahrady komplexně. Koncept je ucelený a podložený fakty. Nesnaží se vytvářet kopii původní pozdně renesanční architektury ani ji nijak nepotlačuje. Má být rovnocenným doplněním, které nabídne další možnosti kulturního rozvoje Květné zahrady i města Kroměříž.